

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta " 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. - Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamke za od-
govor. - Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmeti, delavci in obrtniki naj bodo narodu vodnik!

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. - Plača in toži
se v Ljubljani. - Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. - Telefon
n. št. 2506. - Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Za mir in spravo?

Dober teden je tega, kar so se pojavili v »Slovenec« članki, v katerih se poziva slovensko ljudstvo k miru in spravi. Člankar pravi v glavnem, da je bilo brezplodnega bratomornega boja že dovolj in da je že zadnji čas, da se znajde vse, kar je slovenskega, pod enim samim klobukom. Pogoji za mir in spravo pa vidi pisec v glavnem v tem, da bi vsi priznali vrednost in pomen katoliške vere za naše javno življenje.

Članki, ki sta jih objavila »Slovenec« in »Domoljub«, so obudili v naši javnosti precej pozornosti in zato smatramo za potrebno, da povemo tudi mi o tej zadevi svoje stališče.

Podlaga vsega našega znanja je naravoslovje. Opazovanje narave pa nas uči, da življenje nikdar ni mir, ampak je večna borba. V naravi se vse neprestano giblje, vse se suče, vse se vojskuje za svoj obstanek. Kar miruje (čeprav le navidezno), je mrtvo in nič vredno.

Ta nauk nam daje narava in ta nauk velja tudi za naše življenje in za življenje našega naroda. In zato pravimo: Mi nismo za mir, ki pomeni našo smrt, ampak smo za življenje. Ker pa hočemo živeti, moramo biti pripravljeni tudi za borbo, ki je zvezana z življenjem.

Naš narod je bil dolga stoletja miren. Zato pa je bil tudi takorekoč mrtev. Samo en sam njegov večji žiljenjski poskus poznamo: dobo kmečkih bojev! Drugače pa je bilo naših ljudi ena sama ponižnost, ena sama pohlevnost, torej tudi ena smrt! To je pomenilo za nas »mir«! Vsak je delal z nami, kar je hotel. Mi smo bili podobni mrtvem polenu, ki ga gospodar vrže kamor ga hoče, a kamor ga vrže, tam obleži. Dajali so nam postave, enkrat take, enkrat take — mi se nismo nikdar zganili, ampak smo mirno sprejemali, kar so nam dali. Klicali so nas v vojske in mi smo šli, pa nismo nikdar nič vedeli, kaj, kako in zakaj. Potem so nas pošiljali zopet domov, pa zopet nismo nič vedeli, kaj, kako in zakaj. Vse to se je dogajalo z nami, ker smo bili mrtvi, ker v nas ni bilo življenja, ker smo bili mirni!

Takšno življenje pa ni nobeno življenje! Človek, ki sam ne ve, kaj hoče, in ki se za to, kar hoče, noče boriti, ni človek. Takemu bitju pravimo »erka«! Prav to velja tudi o življenju naroda. Narod, ki ne ve, kaj hoče,

in če ve, pa se noče boriti ali pa se ne more boriti za svoj ideal, ni narod, ampak je mrtva masa, podobna čredi ovac, ki jo vsak volk lahko trga, kakor jo hoče. Tak narod mi ne smemo biti, ampak biti moramo narod, ki se zaveda, da hoče to in to, biti pa moramo tudi narod, ki se hoče in zna za to, kar hoče, tudi boriti.

V tem smislu smo mi vzgajali ljudi do- slej in tako jih bomo vzgajali tudi še naprej, ker vemo, da je samo borben narod nekaj vreden. Zato smo tudi vedno vodili najostrej- šo borbo proti tisti prokleti ponižnosti in pohlevnosti, v kateri smo cela stoletja propa- dali, in smo se borili za ponos in za samo- zavest!

Čisto nekaj drugzega pa je, če misli kdo pod »mirom in spravo« to, da naj bi se nehal naš stari, dosedanji domači boj in naj bi se postavilo vse naše javno življenje na novo podlago. Za tak »mir« smo bili mi že zdavnaj! Baš mi smo bili prvi, ki smo vedno in vedno v dobrih, pa tudi v ostrih besedah opozarjali in učili ljudi, kakšna velikanska bedarija da je za nas, če si domišljujemo, da bomo ravno mi Slovenci rešili vprašanje svetovnega nazi- ranja — vprašanje, ki ga svet ni rešil doslej in ga tudi nikdar ne bo! Vprašanje o svetov- nem nazoru ni stvar politike in ni stvar jav- nega življenja — saj je sam Kristus rekel: **Moje kraljestvo ni od tega sveta!** Zgodovina pa nam tudi kaže, da je vpletanje vere v poli- tiko povsod rodilo nesrečo, ker se zloraba vere za posvetne namene vedno maščuje. In ker smo mi to spoznali, smo vedno pisali, da je treba staro »svetovno-nazorno« podlago našega javnega življenja in z njim združeno borbo opustiti, ker politika ni nobena vera, ampak je pamet. Iz tega spoznanja se je rodil tudi ves naš kmečko-socialni pokret (ne sa- mo pri nas, ampak po celi Evropi), ki vere nikomur ne jemlje, na drugi strani pa za- hteva, da je treba vladati tako, da bo prišel do največje pravice tisti, ki vse redi, in to je kmet. Ta naša zahteva pa ni zadeva vere, ampak stvar pameti in razuma. Od tega na- šega načela mi ne bomo odnehali nikdar, am- pak se bomo za zmago svojega načela borili — borili, ker je borba življenje in ker hoče- mo mi živeti kot ponosni ljudje in kot samo- zavesten narod!

za mesto Kočevje: Dr. Sajovic Ivan, odvetnik v Kočevju;

za srez kranjski: Detela Oton, občinski odbornik v Preddvoru;

za mesto Kranj: Pirce Ciril, predsednik občine in trgovec v Kranju;

za mesto Tržič: Lončar Ivan, pred- sednik občine in hotelir v Tržiču.

za srez krški: Kurent Alojzij, dekan v Leskóvcu pri Krškem;

za mesto Krško: Pfeifer Joško, po- sestnik v Krškem;

za srez laški: Roš Franjo, predsednik občine v Laškem;

za srez litijski: Lebinger Hinko, trgovec in predsednik občine v Litiji;

za srez logaški: Oblak Gabrijel, pred- sednik občine in posestnik v Logatcu;

za srez ljubljanski: Babič Valentin, posestnik v Glincah pri Št. Vidu;

za mesto Ljubljano: Prepeluh Albin, publicist in bivši poverjenik pokrajinske vlade, dr. Kramer Albert, novinar in bivši minister, Kregar Ivan, obrtnik in občinski odbornik in Orehek Fran, hranilnični ravnatelj, vsi iz Ljubljane;

za srez ljutomerski: Rajh Jakob, po- sestnik iz Ljutomera;

za srez mariborski desni breg: Robič Srečko, posestnik in predsednik občine v Limbušu;

za srez mariborski levi breg: Šterbi- nek Ivan, posestnik v Vrčniku;

za mesto Maribor: Dr. Juvan Alojzij, odvetnik in predsednik občine, dr. Pivko Ljudevit, profesor, in Golouh Rudolf, šef borze dela, vsi iz Maribora;

za srez murskosobotski: Paplik Fran, župnik v Pučincih;

za mesto Mursko Soboto: Benko Jo- sip, industrijalec in predsednik občine v Murski Soboti;

za srez novomeški: Dr. Kulovec Fr., bivši minister iz Novega mesta;

za mesto Novo mesto: Dr. Režek Jo- sip, odvetnik in predsednik občine v Novem mestu;

za srez ptujski: Vršič Iv., predsednik občine pri Sv. Marku;

za mesto Ptuj: Dr. Senčar Matej, od- vetnik v Ptuj;

za srez radovljiški: Lavtižar Josip, trgovec v Kranjski gori;

za mesto Jesenice: Dr. Obersnel Maks, glavni tajnik KID na Jesenicah;

za srez slovenjgradski: Čížek Alojz, župnik v Slovenjgradcu;

za srez celjski: Mihelčič Alojz, trg. in posestnik na Bregu pri Celju;

za mesto Celje: Goričan Alojzij, odv. in predsednik občine v Celju;

za srez čabarski: Dr. Koritnik Bog- dan, odvetnik in preds. občine v Čabru;

za srez šmarski: Gajšek Florijan, go- stilničar in predsednik občine v Loki.

Banski svet Dravske banovine.

Uradno poročajo: Predsednik ministrske- ga sveta in minister za notranje zadeve je z odlokom z dne 3. julija 1930 pod št. 35.751 na podstavi člena 26 zakona o banski upravi imenoval za člane banskega sveta Dravske banovine:

za srez brežiški: Lipej Franc, posest- nik in trgovec v Brežicah;

za srez gornjegranski: Steblovnik Martin, predsednik občine v Šmartnem ob Paki;

za srez dolnjelendavski: Litrop Šte- fan, obrtnik in preds. občine v Strnišču;

za srez dravogradski: Mravljak Pe- ter, ekonom v Vuhredu;

za srez kamniški: Štrcin Ivan, posest- nik v Kaplji vasi;

za srez konjiški: Košir Anton, pred- sednik občine v Vitanju;

za srez kočevski: Ramovš Jakob, župnik v Velikih Laščah;

Moč in delokrog banovinskih svetov.

Obenem z imenovanjem banovinskih svetnikov je osrednja vlada objavila tudi pravilnik za delovanje banovinskih svetov. Ta pravilnik odreja čisto natančno dvoje: 1. delokrog banovinskih svetov. 2. Njihovo moč.

Delokrog banovinskih svetov je sledeč (član 4 pravilnika): ..morajo motriti predvsem gospodarski, socialni in kulturni razvoj srezov (okrajev) in mest, za katere so postavljeni.

Banu izročajo spomenico s potrebnimi predlogi v tem pravcu. Naposled morajo dati nasvete o poslih v poljedelskih svetih, o zadevah drevesnic, oglednih in kontrolnih postaj, o pospeševanju živinoreje in perutninarstva, o ustanavljanju banovinskih konjušnic, o strokovnem šolanju kmetovalcev na banovinskih poljedelskih šolah, o vzdrževanju in ustanavljanju novih banovinskih bolnic, dečjih domov, možkih in ženskih hiralnic, banovinskih zdravilišč in kopalnišč, o podpiranju po elementarnih škodah prizadetih krajev, o vzdrževanju obstoječih in o gradnji novih cest in železnic, kakor tudi o vzdrževanju in zidanju šolskih zgradb, o regulaciji rek in hudournikov, o podpiranju Sokola, kulturnih in človekoljubnih društev, ter kulturnih in človekoljubnih društev, skratka, o vseh vprašanjih, ki se pojavijo v tem pogledu v njihovih krajih.

Člani banskega sveta lahko dajejo mnenja in nasvete v tem pogledu za vso banovino (torej ne samo za okraje, za katere so postavljeni, op. ur.).

Moč banovinskega sveta je določena v istem članu pravilnika (čl. 4) z besedami, da morajo motriti, gospodarski položaj v svojih krajih, da smejo banu izročiti spomenice s potrebnimi predlogi in končno, da dajejo nasvete o zgoraj naštetih zadevah.

Te določbe so za prakso jako važne, kajti iz njih sledi, da banovinski sveti niso in ne bodo nikak parlament, ki ima v svojih rokah odločilno moč in katero izvaja z glasovanjem, ki je za vlado obvezno, ampak so mišljeni le kot posvetovalni organ bana oziroma vlade. Banski svetniki bodo lahko predlagali in svetovali, toda na te predloge in nasvete ban (vlada) ni vezan, tudi če jih sprejme večina članov. Če jih sprejme in upošteva, je prav, če pa ne, je tudi prav.

To morajo vedeti zlasti ljudje po deželi, da ne bodo delali kakšnih napačnih ali pre-

dalekosežnih računov! Pomni naj, da so po pravilniku za banske svete banski svetniki vse nekaj drugega, kakor so bili nekdanji poslanci: sklepi poslancev so bili obvezni za vlado, sklepi banskih svetnikov so pa za vlado le nasveti.

Intervencije.

Važen je tudi član 5 pravilnika, ki govori o intervencijah:

»Člani banskega sveta se ne smejo umešavati ali vplivati na reševanje in sprejemanje sklepov v poslih upravnih oblastev in se morajo vzdržati vsakih intervencij pri oblastih.

Delo banskih svetov.

Banski sveti ne bodo imeli mnogo sej. Po členu 6. pravilnika se sestaja banski svet redno le enkrat na leto, a seje tega zasedanja trajajo lahko le največ 15 dni.

Po čl. 13 pravilnika pa lahko sklicuje ban člane banskega sveta tudi na izredne seje, ki pa ne smejo trajati dalj kot 5 dni. Seje sklicuje ban (čl. 7) in prostore za seje določi tudi ban (čl. 8). Sejam predseduje ban (čl. 9).

Poleg bana in poleg članov banovinskega sveta prisostvujejo sejam lahko le še pomočnik bana in načelniki oddelkov banske uprave, ali pa referenti, ki jih pozove ban. Sejam mora prisostvovati vsaj polovico članov.

Svoboda govora je omejena v toliko, da odreja pravilnik (čl. 18, 19), da smejo člani sveta govoriti le, ko dobe besedo, in le o predmetih, ki so na dnevnem redu. Ban pa sme odrediti, da nihče o istem predmetu ne sme govoriti več ko dvakrat, sme pa omejiti tudi čas govora.

»Politika« izključena!

Iz pravilnika, ki skrajno natančno ureja vsako podrobnost delovanja banovinskih svetov, je dalje razvidno, da je iz banovinskih svetov vsaka »politika«, kakor smo je bili vajeni pred 6. januarjem, popolnoma izključena. To dokazuje že delokrog banskih svetov, ki dopušča govorenje le o gospodarskih zadevah, ki imajo opraviti edino le s pametjo in s praktičnim strokovnim znanjem. Tudi to okolnost moramo še posebej podčrtati, da ne bo nepotrebnih razočaranj tam, kjer so ljudje pričakovali morebiti kaj drugega.

Že samo število zadrug poedinih skupin podkreplja našo gornjo trditev. Prvo mesto zavzemajo združni denarni zavodi in nabavljalne prodajne in konsumne zadruge, torej zavodi bolj obrambnega značaja, kot pa priča o gmotni in duševni prosveti kmečkega ljudstva. Pritlikavo je število zadrug kmetijsko-tehničnega značaja, osobito mlekarov.

Še ena resnica je, ki je ne smemo prezreti:

Učinki ali uspehi zadrugarstva bi se morali v prvi vrsti očitovati na kmečki imovini in to po edino zdravem načelu: Iz produktivnosti v produktivnost. —

Iz vsega tega sledi, da je pred nami ogromno polje dela. Vem, kaj moramo začeti svoje delovanje ravno po mladini. Dokler pa iščemo z drobnogledom skupno polje prvega življenjskega vprašanja, ki smo mu vsi podrejeni, ne moremo v pravo smer z razumom, srcem in dobro voljo. Če občutimo krivice, ki ljudstvo tako stiskajo v njegovo in splošno zlo, in vemo, kje je njih gnezdišče, — ali moremo ostati brezbržni! To bi ne bilo niti junaško, niti človeško, niti narodno, niti kulturno.

Tukaj je jedro narodne vzgoje, ki se ji pridružujejo najplemenitejši možje in misleci, tukaj, v vzgoji dela.

Ni končni smoter v strokovnosti, v tehnikah. Ne! To bodi le sredstvo za končni smoter, t. j. za čim večjo skladnost med snovno in duhovno kulturo, za ustvaritev močnih osebnosti. A ni skladnosti, dokler so si mogočni udarci mišic in duha tuji, dokler morajo ustvarjajoče roke iskati v delu le iskro telesne potrebe. Tajno teh večno nujnih energij in njih učinkov mora ravno napredno strokovno delo oproščati.

Veliko in plemenito načelo je izboljšalo Danca, nato šele njegovo oralo. Po isti poti je hoditi tudi nam. Najprej notranja razporeditev, notranja kultura. Vsa strokovna izobrazba bi bila vedno podrejena, če bi ne usmerili svojega dela na pot, ki naj vodi kmeta v spoznanje, kd o in kaj je on kot del človeške družbe v gmotnem in duhovnem pogledu in kaj mu kot takemu pritiče.

V kmetijstvu gre za milijone majhnih in neznatnih obratov, baš obratno kakor v industriji. Kmetije se morejo uspešno upirati navalu močnih in se razvijati, le če se neznatni znaki, a krajevno razpršeni delci združijo. To je nujnost časa. Noben narod ne more danes procvitati brez visoko razvitega kmetijstva. Tudi se morejo edino na tej osnovi, osobito pa v naših razmerah, uspešno in naravno razvijati ostale gospodarske veje.

Znano je, kako mogočno vzgojno sredstvo so prvi uspehi iz strokovnega napredka, kako opogumijo in krepijo voljo. A ko gredo odvišni sadovi iz rok, je gospodar razočaran. «Tržni duh» ga potisne v presenečenje, od koder zre v ničnost svojih preuranjenih računov. Njegove sanje padejo na ničlo, njegova znatnost v neznatnost in pomembnost v nepomembnost.

In pogum klone.

Najkrajša in najuspešnejša pot iz te zagate je obujenje prvotne solidarnosti ali z a d r u ž n o g o s p o d a r s t v o.

Združništvo je najboljšo vzgojno sredstvo in istočasno prvi nosilec kulture. Zadrugar kmalu spozna, kaj namreč hoče in se vspne v aktivnost.

Nikoli ni mogoče dovolj poudariti etičnega pomena združništva. V ospredje stopajo duševne vrednote, človek s svojim kalibrom, z načinom mišljenja in voljo svoje duševne sposobnosti zastavi, da doseže gotovo cilj. To pa je toliko več vredno, kolikor prihaja vedno bolj v poštev kakovost. Kakovost pa je izraz notranjosti, je stvar srca in odgovornosti.

(Pride še.)

Vzgoja kmečke mladine.

(Nadaljevanje.)

Kmet ne pozna svoje zemlje, oziroma vzrokov njene preskromne plodnosti, niti sredstev za njeno izboljšanje; ne pozna rastlin in njihovega življenja. Tuje so mu prirodoslovne vede, tuja tehnika, tuja smotrenost v gospodarstvu. — Kako naj v takih razmerah izvabi iz zemlje večje in boljše pridelke? Ali moremo od njega zahtevati, da se seznanj s kmetijskim knjigovodstvom, ali — kar je še veliko večjega pomena — da si preskrbi zdravo stanovanje? Tudi je povsem naravno in razumljivo, če je protiven zložbi razkosanih zemljišč. Tudi pravde za neznamen kos zemlje, pijančevanje, nemoralnost itd. itd. spadajo v to poglavje. Vsi ti in drugi pojavi, ki jih tako radi in neusmiljeno otepamo, so nanizani na niti kot naravne posledice nečesa, kar ni bilo v redu.

Kmet vedno bolj obupuje nad lastno mizerijo in potaplja svoje težave v uničujoče strasti, v strupe, ki naj mu vsaj za hip pričarajo uteho in lepše življenje. Ne smemo zabiti, da tudi vključeno življenje in vtesnjeno obzorje ima svoje vžitke in zadoščenja, a

zapomnimo si tudi, da imajo uničujoče strasti dve mlakuži: bogastvo in revščino.

In kam vodi nit teh poraznih posledic? Najlepše in najdražje mora pod to pezo vpogniti hrbtnico — to je naša kmečka mladina. Pred seboj imamo mladost, iz katere odseva starost, iz življenja smrt. —

Danski kmet je že davno zadrugar, to je odločujoč činitelj v tempu in ritmu socialnega življenja. Tudi pri nas je že lepo število združno-gospodarskih ustanov, saj tvori njihovo število že lepo tisočico. To je res. A z ozirom na naša dosedanja izvajanja moramo pibiti resnico:

Dosti je zadrug, a prav malo zadrugarjev.

Združno gospodarstvo zahteva splošno izobrazbo, ki usposobi gospodarja za razumevanje odnosov v gospodarskem življenju. V enaki meri je potrebna strokovna izobrazba, ki ustvarja čim več odvišnih produktov in tako posredno sili gospodarja v zadrugo.

ZVEČER za namakanje

Schichtova
Ženska hvala
Prašek za pranje

ZJUTRAJ za izkuhavanje

Schichtova
terpentinovo milo

pa je pranje gotovo!

Važna izjava vlade.

Dne 4. julija t. l. je centralna vlada objavila izjavo, v kateri ugotavlja nove smernice jugoslovanske politike, ki sloni na manifestu Nj. Vel. kralja od 6. januarja 1929 in zakonu od 3. oktobra 1929. S tem zakonom je dobila naša država svoje končno veljavno ime Jugoslavija in bila definitivno razdeljena na 9 banovin.

Izjava utrjuje, da današnji režim izključuje politične stranke, ki ne obstoje več in se tudi ne bodo nikdar več vrnile v svoji stari obliki.

Vse javno življenje z vzgojo mladine vred se mora usmeriti v strogo jugoslovanskem duhu.

Z zakonom od 6. decembra 1929 je bil ustanovljen Sokol kraljevine Jugoslavije, ki s svojim integralnim nacionalnim značajem nadomešča vse slične dosedanje plemenske in verske organizacije. Razvoj Sokola med širokimi sloji naroda, med katerimi vrši svojo kulturno in prosvetno misijo, tvori del programa državne politike, ki se mora brez obotavljanja izvesti.

Država je dolžna, da omogoči priznanim veroizpovedim popolno moralno misijo, samostojen razvoj in enakopravnost, da bodo one odgovarjale svojim visokim nalogam in pa dolžnosti zaupanja vrednega in iskrenega sodelovanja v nacionalnem življenju države, izogibajoč se pri tem vsake politične akcije in interesov v kateremkoli pogledu.

Važno je dejstvo, da izjava sama poudarja, da so bili s temi smernicami soglasni vsi ministri.

Kmetijski praznik na Krškem polju.

Drugi kmetijski praznik se vrši letos na zgodovinskem Krškem polju v nedeljo dne 20. julija t. l. Kakor je proslavilo kmetijsko ljudstvo Mislinjske in Šaleške doline 6. jul. praznik kmetijskega dela, tako proslavlja na Krškem spomin na junaške kmetijske punte in boje za svoje pravice. Tam, kjer je zaveden in ponosen slovenski in hrvatski kmet postavil v borbi proti nasilnim grofom svoje bojne vrste, tam se bodo zbrali tudi v nedeljo 20. julija potomci slavnih Gubčevih upornikov, da počaste spomin mučenikov in zbero novih moči v borbi za socialne in gospodarske pravice vseh kmetov Jugoslavije, Slovencev, Hrvatov in Srbov.

»Vas je vas in brez vasi ni ničesar,« tako je rekel naš narodni kralj in tega se mora zavedati v polni meri tudi jugoslovanski kmet, če hoče, da mu bo pripadla prva beseda v javnem življenju.

**Pristopajte k
»Kmetijski Matici«**

Ing. J. Teržan:

Kmečki praznik v Slovenjgradcu. Konjske dirke. — Tekma koscev.

Veliki zeleni plakati so vabili narod na kmečki praznik 6. julija v Slovenjgradec. Program je bil bogat. Po cerkvenem obredu razna strokovna in agrarno-politična predavanja, popoldne pa narodno veselje, tombola, konjske dirke, tekma koscev, godba, ples in pesem.

Ta kmečki praznik, ki je nastal sam ob sebi iz narodnega stremljenja za manifestiranje skpunosti slovenskega kmečkega stanu, je uspel nad vse veličastno. Prejšnja leta so Mislinjsko-dolinski kmetovalci-zemljedelci proslavljali praznik sv. Cirila in Metoda vedno v stari običajni obliki s kresovi po hribih, gostijo in pesmijo pri kresu v vasi. Letos pa so hoteli slovenskima apostoloma prirediti tudi svečano manifestacijo v obliki kmečkega praznika z dodatkom strokovno-gospodarskega značaja. Ta ideja naše narodne svetinje združiti z modernimi in gospodarskimi potrebami današnjega časa, je v tem kmečkem prazniku v Slovenjgradcu v polni meri uspela. V sebi krije zelo veliko narodno svest, ki se pa še ne more roditi: *združitev vseh, ki obdelujejo zemljo, skupnost vseh zemljedelcev.* To je znak zdravega razuma in napredka, ki se je tudi v polni meri manifestiral. Narod je vedel, da je to njegova prirediteljev. Vse je šlo v vzornem redu brez velikih priprav in rediteljev. Vsak je bil obenem reditelj in gost, delavec prirediteljeve udeležence, ki je prišel, da se navžije veselja in zabave.

Tombola, ki je imela za dobitke same predmete, ki so kmetovalcu v korist, se je izvršila hitro in v redu. — Ljudje so prvič igrali po načinu prave tombole in so v par minutah vsi razumeli pravilni sistem igranja tombole.

Nad vse zanimive pa so bile konjske dirke. To je bila prva prirediteljev te vrste. Nobeden od udeležencev se še ni nikoli udeležil konjskih dirk. Zato se je pa v prvem trenutku godilo tako, kot se godi kmečkemu fantu, ko vstopi v veliko plesno dvorano z gladkim parketom. Težko hodi, balansira, da ne pade. Toda korajža velja. Led smo prebili. Težki kmečki konji, vpreženi v dvokolico, drugi zopet s kmečkimi fanti kot žokeji, so drveli po dirkališču v veselje in zabavo gledalcev. Zanimanje je vedno bolj in bolj naraščalo in ideja umne konjereje je zmagala. Gledalci so videli razliko sposobnosti konj. Na drugo dirko bodo prišli že kmetje z izbranimi in dobrimi konji, da pokažejo svoj ponos.

Prva točka dirke je bila tekma štirih enovprežnih voz. Tekmovali so: Krničnik,

Šerbak in Šuler. G. Šuler je prevozil 1200 m v 3 min. in postal zmagovalec.

Druga točka so bili jahači na lahkih kmečkih konjih: gg. Kuher, Šerbak, Jaš in Kreuh. Zmagal je Kuher, ki je prvi prišel na cilj in v 1 min. in 55 sekundah naredil 1200 m.

Tretja točka, jahači s težkimi kmečkimi konji: gg. Knez-Skobir, Knez-Kotnik, Ivan Čas, Bard in Hartman. Zmagal je Hartman, ki je v 2 min. in 30 sekundah naredil 1200 m.

Zadnja točka konjskih dirk je pa bila tekma dveh dvovprežnih kmečkih kolesljev. Tekmovala sta: gg. Cehner iz Libeliča in Šotel iz Šmartna. G. Šotel je s svojimi figurantnimi 6 do 8 letnimi kobilami prevozil 1200 m v 3 minutah in 5 sekundah in tako kot prvi prišel na cilj.

Ko je narod še bil v nervozi izida konjskih dirk, je fantovsko petje vzbudilo splošno pozornost: kosci v narodni noši z novimi kosami v dvoredih krepko stopajo na delo. Pričela je tekma koscev. Narod je navdušeno klical: *živijo! Zapela je kosa!* Par minut in poprej pisane parcele zelene trave ležijo v redih. Vodja koscev je tudi zmagal kot najboljši kosec cele okolice, je včeraj dobil javno priznanje in pohvalo od 3000 gledalcev. Čestitanje in stiskanje rok koscev pa je zaostalo.

Dekliška pesem je zazvenela. Narod je naredil špalir in dekleta v narodnih nošah z rutami na glavi in grabljami na ramah korakajo na senokoš, da nadaljujejo delo in da posuše dišečo travo, ki bo sladka krma živini.

Narod je bil s svojim praznikom nad vse zadovoljen. Prišel je do spoznanja, da treba novih poti in skupnega, organiziranega dela v dosego svojih pravic in gmotnih uspehov. Ta pokret pozdravljamo, prirediteljem pa čestitamo, pred vsem gosp. ing. Vinko Vrhnjaku.

Pismene opomine

smo poslali nekaterim starim naročnikom, ki »Kmetijskega lista« za tekoče leto še nimajo plačanega. Kdor je prejel tak opomin, ga prosimo, da zanesljivo čimpreje poravnava zaostalo naročnino, sicer bomo neljubo primorani vsem zamudnikom ukiniti nadaljno pošiljatev lista. *Uprava.*

Iz Rusije.

Pretekli teden je zboroval v Moskvi veliki kongres vladajoče komunistične stranke. Ti vsakoletni kongresi sovjetov v Moskvi so važni iz dveh razlogov: na njih se odloča zunanje-politični pravec Rusije, rešujejo se pa na njih tudi vsa važna notranje-politična in gospodarska vprašanja ogromne ruske države.



Stalin,

generalni tajnik boljševiške stranke in diktator sovjetske Rusije.

Glede notranje ruske politike je važno dejstvo, da je dosedanji diktator Stalin popolnoma zmagal nad svojimi nasprotniki. Čeprav bi človek mislil, da v stranki, kakor je komunistična, ne more biti nobenih notranjih sporov in razdorov, ker prisegajo vsi na en sam evangelij, je pa vendarle mogoče razlika v taktiki, t. j. v načinu, kako naj se program stranke izpelje. Glede «taktike» pa so se pojavila med komunisti velika nasprotja in nekaj časa je že kazalo, da bo prišlo do večjih osebnih sprememb v vodstvu ruske države, oziroma ruske komunistične stranke. Odločitev bi imela pasti na kongresu in je tudi padla: Stalin, dosedanji voditelj, je po poročilu o položaju, ki je trajal 8 ur, popolnoma zmagal. To se pravi, da se bo vsa ruska notranja in predvsem gospodarska politika razvijala v dosedanjem pravcu.

Najvažnejše vprašanje za Rusijo je pa dandanes njen gospodarski položaj. Glavno načelo ruskega gospodarstva je, da se mora vsako privatno gospodarstvo nehati in da preide vse gospodarstvo v državne roke. — Tega načela pa ni mogoče uveljaviti kar čez noč, kajti iz države, kolikoršna je Rusija, se ne da na hitro roko narediti ene same velike družine, kjer vsi delajo in producirajo, ena oblast pa plodove dela deli na posamezne člane-državljanke. Če hoče država (ali pa stranka) ta cilj doseči, potem mora gledati v prvi vrsti na to, da bo producirala in imela na zalogi vedno prav vse, kar si ljudje že.

Produkcija poljedelstva in industrije pa je v Rusiji še malo razvita in zato je država primorana, da nabavlja še danes mnogo blaga iz tujih držav. Da pa se otresejo odvisnosti od tujih držav, so današnji oblastniki v Rusiji izdelali velikanski načrt za gospodarsko neodvisnost ruske države. To je takozvani «petletni načrt», ker mora biti izpeljan do kraja v 5 letih.

Petletni gospodarski načrt predvideva predvsem veliko industrijalizacijo Rusije. — Naprave, ki so jih že naredili in ki so še v delu, so velikanske in prekašajo daleč tudi velike industrijske naprave v Ameriki. Naravnost ogromne so zlasti elektrarne in pa

fabrike za poljedelske stroje in fabrike za sukno in platno. Te velikanske naprave pa imajo za posledico, da v Rusiji ni brezposelnosti, ker je ravno pri teh delih zaposlenih na stotisoče delavcev. Poročevalci evropskih časopisov, ki so bili na kongresu navzoči, pišejo, da bo petletni načrt gotovo izvršen, samo glede posledic si niso jedini.

Industrijalizacija pa nima samo pomena, da prepreči brezposelnost, ampak ima še drug, veliko važnejši pomen. Industrijalizacija naj prepelje tudi ogromno maso ruskih kmetov v komunistični tabor. Če bodo imeli kmetje na razpolago dovolj državnih strojev in dovolj državne obleke, bodo tudi zemljo obdelovali in kruh pridelovali za vse — pravijo ruski komunisti — in tako bo cela država ena sama velika delovna (komunistična) družina. Ravno v tem vprašanju pa leži največja težava, kajti mi vemo, da zemlja ni stroj in za druge nihče ne dela rad preveč. Podržavljenje zemlje sicer naglo napreduje, tako vsaj je bilo rečeno na kongresu, povedali pa so tudi, da rezultati uspeha še zdaleka ne odgovarjajo pričakovanju.

Petletni gospodarski načrt je bil preračunan tako, da bi po preteku te dobe bila izvršena vsa dela, ki so potrebna za gospodarsko neodvisnost Rusije in pa za prepored ruskega naroda v komunističnem duhu. Jako dobri poznavalci ruskih razmer in gospodarskega življenja sploh so pa mnenja, da bo petletni načrt sicer izvršen, da pa ne bo zadostoval. Iz ene industrije se namreč razvijajo vedno nove, ki ustvarjajo za ljudi nove potrebe. Zato pravijo, da bo morala prvi petletnici slediti še druga in mogoče še tretja in zato je popolnoma negotovo, kako bodo vse te petletnice učinkovale na kmečke množice.

Važno pa je dejstvo, ki smo ga omenili že zgoraj, da namreč preprečuje petletnica brezposelnost. To dejstvo je važno zaradi tega, ker se ruska vlada, oziroma komunistična stranka opira v prvi vrsti na delavstvo, ki živi strjeno v velikih masah v ruskih mestih. Dokler imajo današnji oblastniki v Rusiji na svoji strani delavstvo, se čutijo doma lahko precej varne. Delavstvo pa imajo na svoji strani, dokler jim dajejo delo in zaslužek. Zato je prav verjetno, da bodo sledile prvi petletnici še druge, če že ne iz drugih vzrokov, pa zaradi zaposlitve mestnega delavstva, ki je najtrdnjša opora današnjega režima v Rusiji.

KORISTNO ZA VSAKO HIŠO

PO ZNIŽANIH CENAH KAKOR:

ROKAVICE, NOGAVICE, ŽEPNE ROBCE, KRAVATE, FINO DAMSKO, MOSKO IN OTROŠKO TRIKOPERILO, DIŠEČE MILO, TORBICE, ČIPKE, POTREBŠČINE ZA SIVILJE, KROJAČE, TAPETNIKE, ČEVLJARJE IN SEDLARJE NUDI

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
BLIZU PREŠERNOVEGA SPOMENIKA ZAVODO

Tedenski koledar.

- 13. julija, nedelja: Marjeta.
- 14. julija, ponedeljek: Bonaventura.
- 15. julija, torek: Henrik.
- 16. julija, sredo: Devica M. Karm.
- 17. julija, četrtek: Aleš.
- 18. julija, petek: Friderik.
- 19. julija, sobota: Vincenc P.

Politične vesti

Revolucija v Boloviji v Južni Ameriki je končana. Predsednika republike Silos-a, ki je hotel zbežati v inozemstvo, so revolucionarji ujeli. Vladne posle je prevzel šestčlanski odbor.

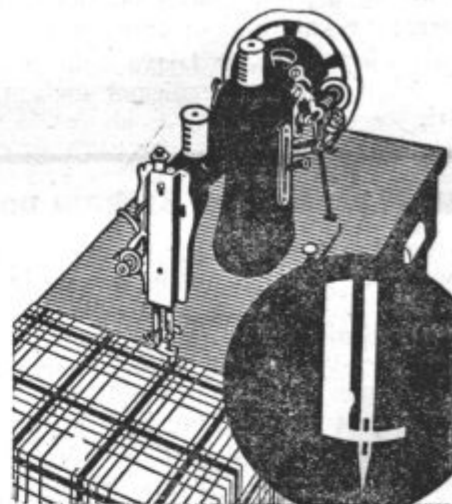
Ukinitev carinskih ovir. Da se odpomore obstoječi agrarni krizi, so se te dni vršili razgovori med Rumunijo in našo državo. Obe državi bosta stavili industrijskim državam jasen predlog, da sta pripravljene ukiniti vse zaščitne carine na industrijske proizvode, če se industrijske države obvežejo s svoje strani, da bodo ukinitve zaščitne carine na uvoz produktov iz Jugoslavije in Rumunije ter prevzele za svoj trg gotov delež agrarnih produktov.

Koliko je veljala Italijo vojna. V celoti je stala svetovna vojna Italijo 229 milijard lir (677 milijard dinarjev), kar znaša polovico vsega sedanjega italijanskega narodnega iletja.

Stalin zmagal. Na kongresu komunistične stranke, ki se je vršil pretekli teden v Moskvi, je prišlo do popolne kapitulacije desničarske opozicije z izjavami Tomskega, Rikova in Uljanova, ki so preklicali dosedanje svoje nazore ter so priznali politične smerice boljševiškega diktatorja Stalina, kateremu so izrazili popolno zaupnico.

Francozi izpraznili Porenje. 30. junija so zadnje francoske čete zapustile vsa nemška mesta ob reki Reni. Po celi Nemčiji je vladalo radi tega dogodka veliko navdušenje. Povsod so bile izobešene zastave; v nemškem parlamentu pa se je vršila svečana seja, na kateri se je povdarjalo, da znači izpraznitev Porenja korak k pomiljenju med evropskimi narodi.

Kmetško gibanje na Ogrskem. V zadnjih časih je občutiti na Ogrskem precejšnje gibanje kmečkih slojev, ki živijo v silno slabih razmerah; zatrjuje se, da preti agrarna revolucija, če ne bo država poskrbela za nujno izboljšanje gospodarskega položaja vasi.



Haid & Neu šivalni stroji
so prvovrsten nemški izdelek.
Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA
Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana
Miklošičeva cesta št 7/III.
Zastopnike sprejemamo povsod.



Novice

Umrl je v Mariboru stolni župnik Franc Moravec.

Vseslovanski kongres srednješolcev se je vršil te dni v Beogradu. Iz Čehoslovaške je prispelo 1500 dijakov in 150 profesorjev. Tudi iz Poljske je prispelo veliko dijaško zastopstvo.

Težka nesreča na morju. V nedeljo ob 2. uri zjutraj sta trčila skupaj v Pašmanskem prelivu ob dalmatinski obali naš največji potniški parnik »Karagjorgje« in italijanski parnik »Francesco Morosini«. V bližini otoka Galešnjaka je parnik »Francesco Morosini« zadel v levi bok »Karagjorgja« ter ga prebil do polovice palube. Hudo poškodovanemu parniku se je vendarle posrečilo se približati kopnemu, kjer je nasedel na pesek pri vasi Kručin, približno eno morsko miljo od kraja nesreče. Na »Karagjorgju« je bilo pet mrtvih, 7 težko in 20 lažje ranjenih. Brodolomce je prevzela na svoj krov italijanska ladja. Vzrok nesreče pripisujejo zastarelosti italijanske ladje.

Na Gorenjem polju, okr. Novo mesto, je pretečeno sredo popoldne bila toča s hudim viharjem, da se je z voli uprežen voz in naložen s senom sredi ceste prevrnil. Toča je napravila precej škode.

Zagradee. V soboto smo zaključili šolsko leto s službo božjo in v nedeljo z otvoritvijo prav lepe in zanimive razstave šolskih ročnih del. Na razstavi je bilo videti prav dobre šolske uspehe, in gre upraviteljici gospodični

Rapetovi vse priznanje. — Pri nas vlada že prava suša; od 4. junija, ko je nas obiskala toča, nismo imeli nobenega dežja, razun dveh malih ros, ki niti prahu nista zmočili. Vodnjaki so suhi ter je ljudstvo odvisno in navezano vse na reko Krko. Po polju zaradi suše že prav žalostno zgleda.

Sprejem gojencev v vojaško glasbeno šolo. V vojaško glasbeno šolo v Vršču se sprejme letos do 100 mladeničev v starosti 14 do 16 let, ki so dovršili osnovno šolo. Šolanje traja štiri leta. Gojenci se obvezno uče dva instrumenta. Prošnje sprejema komandant omenjene šole do 1. novembra.

Izseljeniški dom v Splitu. Izseljeniški urad in borza dela v Splitu sta se dogovorila in sklenila zgraditi veliko palačo »Izseljeniški dom«, ki bo stala 6 milijonov dinarjev. V poslopju bo nameščena tudi borza dela in azil za brezposelne delavce. Delavci se povsod gibljejo in vsak dan pribore kako novo pridobitev. Kaj pa kmetje?

Krojaški prikrejevalni tečaj v Brežicah. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani priredi v Brežicah tritedenski prikrejevalni tečaj za krojače. Ta tečaj se vrši celodnevno od 28. julija do 16. avgusta t. l. Pristojbina znaša 100 Din, stroške za učne pripomočke, ki pa predvidoma ne bodo znašali preko 100 Din, nosi vsak udeleženec sam. Da se vrši ta tečaj, je potrebno, da se prijavi najmanj 15 udeležencev. Prijave je poslati najkasneje do 20. julija Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani.

Smrtna nesreča rudarja. V pečujskem premogokopu (Ogrsko) se je smrtno ponesrečil delovodja Franc Maleš iz Kamnika. Nesreča se je pripetila ravno v trenutku, ko je Maleš ogledoval, če so rovi dovolj trdno pod-

prti s tramovjem. Leseno ogrodje se je zrušilo in delovodjo pokopalo pod seboj ter še dva druga rudarja, od katerih so enega vendarle rešili.

Utonila sta pretekli teden v Kolpi pri Metliki Marija Ivanetičeva in mornar Jože Plut. Oba sta se šla radi neznosne vročine kopat. Gospa ni znala plavati in ko je zašla v globokejšo vodo, se je pričela potapljati. Na pomoč ji je priplaval mornar Plut, katerega se je pa potapljačica se žena tako oprijela, da sta oba zginila pod vodo. Plut je prispel pred par tedni iz Amerike, kjer je bil 22 let. — Ivanetičeva je pa pričakovala te dni svojega moža tudi iz Amerike.

Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef«-grenčica najboljše olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se v uporablja zelo milo odvajajoča »Franz-Josef«-voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Najstarejši človek sveta je neki turški težak Zara Ago, ki šteje 160 let.

Od mrtvih je vstal v Tunisu v Afriki nek deček. Ko so spuščali krsto v grob, so slišali iz krste jokanje. Krsto so potegnili iz jame, jo odprli ter našli fanta še živega.

Silen potres je divjal 3. t. m. v nekaterih mestih Indije. — Potres je povzročil veliko gmotno škodo, pa tudi število mrtvih je znatno.

Koliko se zapije na svetu. Beograjski abstinenti so imeli te dni veliko zborovanje, na katerem so zahtevali, da se tudi v Jugoslaviji uvede »suhi« režim, to se pravi, da naj bi vlada z zakonom prepovedala uživanje alkoholnih pijač. Glavni predavatelj na tem zborovanju je povedal, da zapijemo v naši državi 7 milijard dinarjev (1 milijarda je tisoč milijonov). Na celem svetu se pa popije alkoholnih pijač za 400 milijard dinarjev.

Puščavnica, ki ne bo imela veliko zaslug za nebesa. Italijanska grofica Vitolesci se je preobjedla življenja in bi rada poskrbela tudi za oni svet s tem, da si kot puščavnica visoko v gori očisti svojo grešno dušo. Toda ta puščavnica ne bo jedla kobilic in tudi ne na kamnu ležala. Na 2400 m visoki gori Monte Generoso je dala zgraditi krasno celico z imenitno opravo, do nje pa žično železnico, po kateri ji bodo dovažali hrano. V celico so

Podlistek

Ivan Albrecht:

Muzikantovo maščevanje.

(Nadaljevanje.)

Ko se je Kosov Anže zavedel, je prosil, naj bi šli po gospoda. Tako se je torej v ponedeljek brž po maši odpravil gospod Janez tolažit motovilastega starega fanta, ki je v silnih bolečinah pričakoval smrti. Pred žrelom groba je povedal Anže, da ga teži hudo breme, s kakršnim si ne upa na oni svet.

»Tisti Franc, ki si je ono leto vzel življenje, je bil moj — sin,« je stokal.

Gospod Janez lastnemu sluhu ni mogel verjeti, toda krojač je povedal še enkrat in opisal vse natanko, da ni bilo več mogoče dvomiti. Pojasnil je tudi, zakaj se je bil slepi Hani izdajal za Andreja. Ko je bil Miklavov Andrej še fant, je hotel Anže nekoč zaplesati z njegovo Jero, Andreju pa se je to za malo zdelo in je šivankarskega muzikanta v pričo vseh v gostilni premikastil iz ga pottlej še kakor žabo zanesel venkaj na — lužo.

V noči se ni mogel kosati z njim, zarotil pa se je tedaj, da se bo maščeval. To zakletvo je izpolnil, ko je zapeljal Hano in jo prepričal, da je on — Andrej. Kasneje mu je bilo žal in ga je to vedno trlo, posebno pa takrat, ko si je pobič končal življenje. Večkrat je bil že sklenil, da prizna in popravi, kar je zagrešil, pa se lje vselej zbal. Zdaj prosi Boga in ljudi odpuščanja in voli svojo bajto — Hani —

Gospod Janez bi bil rad izvedel še bolj natanko, toda ponesrečenca je govorjenje močno utrudilo. Sumljivo je začel begati z očmi okrog sebe in duhovnik se je moral podvizati. Jedva je bilo opravljeno, se je pričel smrtni boj.

»Povejte jim,« je še zahropel Anže, potem pa nič več.

Kakor je bila trpka vest, ki jo je slišal, je gospod Janez le nekako pomirjen in potolažen odhajal proti župnišču, ko je nehalo biti Anžetovo srce. Upal je, da bo po tem sporočilu konec Miklavovega trpljenja, ki greni življenje ne le njemu samemu, ampak vsej družini in končno vsem, ki jih veže z njo kakršna koli vez.

PETO POGlavJE.

Gospod Janez je povedal Miklavovski, kaj mu je na smrtno uro naročil in pojasnil Kosov Anže; kajti Andreja nikakor ni bilo mo-

goče pregovoriti, da bi bil odšel v župnišče ali da bi vsaj počakal župnika doma. Parkrat je duhovnik pokusil govoriti z njim, ali Miklav mu je vselej pobegnul.

Tudi s Hano je bilo križ. Dvajset let je živela v veri, da je ljubila Andreja, pa ji zdaj nikakor ni hotelo v glavo, kaj naj bi imel pri tem opraviti Kosov Anže.

»Ali si poznala Kosovega Anžeta?« se je trudil gospod Janez z njo.

Hana je prikimala in v potrdilo zapela Anžetovo pesem o Mariji.

»No, viš, Franc je bil njegov sin!«

»Franc?! Franc je bil moj!« je branila slepotica.

»Seveda, tvoj in Anžetov,« je pojasnjeval gospod Janez, a slepotica:

»Andreja sem imela rada!«

Končno se je moral župnik uveriti, da je tu ves trud zaman, Hana pa je jezna odšla. Andrej, Anže, Franc, vse se ji je mešalo po glavi. Ure in ure je preždelala v samotji in premišljevala in ugibala, pa le ni mogla nikamor. Bolj kot dotlej se je poslej ogibala ljudi in tavalala po samotah.

Najbolj vesela je bila novice Jera, ki je upala, da bo z njo spet uravnala moža. Previdno in obzirno je povedala Andreju, kaj je razodel Kosov na smrtni postelji, toda Miklavu je prišla rešilna tolažba prepozno.

napeljali električno in namestili vse drugo udobnostne naprave. Najbrže ta grofica ne bo postala svetnica.

Neznosna vročina v Sibiriji. Iz Rusije poročajo, da je nastala zadnje tedne po nekaterih krajih Sibirije strahovita vročina, ki znaša od 45 do 55 stopinj Celzija. Ob sibirski železnici so nastali po gozdovih ogromni požari, ki se razprostirajo po več sto kilometrov daleč. Na mnogih krajih je pričela goreti tudi železniška proga, ker so se vneli železniški pragovi. Požari resno ogrožajo mesto Beopulsk. Več sto oseb je že zgorelo.

Predsednik čehoslovaške vlade v Dalmaciji. Čehoslovaški ministrski predsednik Udržal je prispel pretekli teden v dalmatinsko pristanišče Kupari na oddih. Kakor je znano našim čitateljem, je predsednik Udržal član in pristaš čehoslovaške kmetijske stranke in je prevzel predsedstvo vlade po obolenem Švehli, voditelju kmetijskega pokreta na Čehoslovaškem.

Še v zraku imajo premalo prostora. Nad vojaškim letališčem v Galati v Rumuniji sta trčila skupaj dva aeroplana in se popolnoma razbila. Pilota sta bila težje ranjena in so ju prepeljali v bolnico.

Koliko žrtev je zahteval avtomobilski promet letos v Ameriki? Ameriški listi poročajo, da je zgubilo v prvem polletju letošnjega leta vsled avtomobilskega prometa 16.000 ljudi življenje. — Računajo, da bo do konca leta najmanj 31.000 človeških žrtev, to je več, kakor je padlo ameriških vojakov v svetovni vojni. Washingtonska vlada namerava sklicati konferenco prometnih strokovnjakov, ki bodo razpravljali o avtomobilskem prometu in o tem, kako naj se preprečijo nesreče.

Z letalom je dezertiral te dni čehoslovaški pilot Karl Šehor. V Olomucu se je dvignil 6000 m visoko ter jo nato urezal proti Nemčiji in se pri mestu Breslau spustil na zemljo. Čehoslovaške vojaške oblasti so uvedle preiskavo in dognale, da je imel mladi pilot veliko dolgov, ki jih ni mogel poravnati. Da se reši sitnim skrbem, je sedel v letalo in odletel v Nemčijo. Prijateljem je pustil za slovo pismo, v katerem pravi, da je imel samo dva izhoda, ali se ustreliti, ali dezertirati. Odločil se je za drugo.

Huda železniška nesreča se je pripetila pretekli teden pri postaji Sasso v Italiji na progi Bologna—Firenza. Brzovlak, ki je prihajal iz Bologne, se je na postaji Sasso z vso silo zaletil v stoječi tovorni vlak. Oba stroja in vagoni so skočili s tira in se na drobne kosce razbili. Pokopali so pod seboj trideset smrtnih žrtev in večje število težko ranjenih potnikov. Nesreča je nastala vsled napačno postavljenih kretnic.

Grški privredniki v Jugoslaviji in priprave za konferenco balkanskih držav. Pretekli dnevi je obiskalo večje število grških poljedelcev našo državo. Časnikarji, ki so bili z njimi, priobčujejo po raznih grških časopisih daljše članke o naših razmerah ter predlagajo gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Grčijo. Oktobra t. l. pa se bo vršila v Atenah konferenca balkanskih držav, kjer bo govora o medsebojnih političnih in gospodarskih odnosih.

Porast mlekarških zadrug. Snovanje mlekarških zadrug je v naši državi zadnje štiri mesece poraslo za 35 odstotkov. Največ se jih je ustanovilo v dunavski, moravski in panonski banovini.

Razstava gob. — Na letošnji veleseljmski prireditvi »Ljubljana v jeseni« bo prikazan gozd in njegove koristi. Imeli bomo priliko videti razstavo gob, načine sušenja gob, dobro in slabo sušene gobe; nadalje razne vrste suhih, za trg določenih gob.

Gospodarstvo

Kako delajo Nemci?

Poljedelska (agrarna) kriza je dandanes postala splošna bolezen in ni ga dela sveta in ni je države, kjer ne bi ta bolezen prizadevala državnikom in gospodarjem velikih preglavic. Glavni znak te bolezni pa je, da so cene poljskih pridelkov padle neverjetno nizko, cene industrijskega blaga in obrestna mera pa komaj vidno slede cenam žita in živine, trdovratno se drže na stari višini, pač ker so industrija in banke trdno organizirani, kmetje pa precej manj.

Vsi odgovorni činitelji pa se zavedajo, da je to stanje trajno nevzdržno, in zavedajo se tudi, da pade vse, če pade kmet. Zato ugrabijo na vse strani, kako bi zlezli iz te zagate, in predlagajo najrazličnejša zdravila proti splošnemu propadu kmečkega stanu.

Pri nas, pa tudi drugod, smatrajo mnogi, da bi bilo najbolj izdatno zdravilo visoka zaščitna carina na uvoz kmečkih pridelkov iz drugih dežel. Praksa pa kaže, da je to zdravilo lahko dvorezen nož, kajti visoki zaščitni carini za ene vrste blaga sledi drugod še višja carina na blago druge vrste, pa smo zopet tam, kjer smo bili.

V najnovšem času so pa bistri Nemci zgrabili to vprašanje od druge strani. Nemčija je namreč dežela, kjer živi polovica prebivalstva od poljedelstva, druga polovica pa od industrije. Če zvišajo carino na žito, rešijo pač eno polovico, drugo polovico pa ubijejo sosedje s carino na uvoz nemških industrijskih izdelkov — ali pa narobe. Politika zaščitnih carin se je torej pokazala v Nemčiji za nemogočo in je bilo treba misliti na drugo rešitev.

Nemški tehniki, ki stoje danes na višku, so na podlagi temeljitih računov dognali, da nemško kmetijstvo ne more tekmovali s tujim, ker je poljedelstvo n. pr. v Ameriki že vse mehanizirano (urejeno na stroje), v Nemčiji pa še mnogo premalo, čeprav kmetijskih strojev tudi v Nemčiji ne manjka. Na podlagi tega spoznanja so rekli: Našega kmeta ne bo rešila nobena carina, ampak rešil ga bo stroj, ki mu bo omogočil pridelovanje poljedelskih produktov tako poceni in toliko, da se tudi Amerikancem ne bo več izplačalo voziti svoje žito v Nemčijo!

Tako si stojita danes v Nemčiji dve skupini nasproti: Ena hoče, da se ohranijo dosedanje stare metode obdelovanja zemlje in da se te metode zaščitijo s carino, tehniška skupina pa pravi, da je treba vse nemško kmetijstvo mehanizirati in vse preurediti na stroje, da bo domačega pridelka dovolj po brezkonkurenčnih cenah.

Z energijo, ki jo pozna danes le nemška tehnika, so se lotili Nemci trdega dela. Oni vedo, da ni vse za vsakega, ampak da morajo šele iznajti stroje, ki so primerni za značaj nemške zemlje. Da pa vse to preštudirajo, so ustanovili velik znanstven zavod, kjer najboljše nemški tehniki najrazličnejše stroje preizkušajo na njihovo delo in ceno. Vsak obrat vsakega kolesčka je sto- in stokrat preračunan, da bi našli čim cenejše in čim boljše stroje. Strojno delo primerjajo s človeškim in zopet računajo in računajo. Nemški tehniki hodijo delat na kmete kot hlapeci, samo da lahko v praksi primerjajo vrednost in rentabilnost starih in novih delavnih metod.

Študiranje nemških tehnikov se pa ne omejuje le na stroje, ampak oni natančno računajo vsak korak, ki ga naredi kmet ali kmetica pri svojem delu, in računajo, ali je eden ali drugi korak res potreben ali ne. Premerijo n. pr. razdaljo od kuhinje do vodnjaka in izračunajo, koliko korakov napravi

kmetica na dan, da znosi v kuhinjo potrebno vodo. Potem pa računajo, koliko bi isto delo veljalo, če bi ga opravil stroj. Tako študirajo vse do najmanjših podrobnosti. Ko pa je vse preudarjeno in preračunano, ustvarijo poseben tip te ali one vrste stroja, ki mora odgovarjati vsem zahtevam, kar je pač z največjo natančnostjo preračunano. In ker take stroje izdelujejo v velikih masah, so tudi primerno poceni.

Tako delajo energični Nemci in ni dvoma, da bodo svoj namen tudi dosegli. Pri nas pa smo v tem oziru žalibog še daleč zadaj. Čeprav pa Nemcem ne moremo slediti takoj, bo vendar prav, če se za rezultate nemških raziskavanj zanimamo, da bomo ob svojem času znali vsaj to primerno uporabiti, kar se bo obneslo drugod.

Švica in naše gospodarstvo.

Mnenje naših trgovcev, da Švica s svojimi tri in pol milijoni prebivalci ni pripravno tržišče za naše blago, je precej zgrešeno. Ze samo dejstvo, da mora Švica uvažati večji del živil iz inozemstva, dokazuje, da je švicarski trg uvozu živil odprt vsem poljedelskim državam — torej tudi naši državi. Da pa je naš izvoz v Švico — v primeri z izvozom prejšnjih let — v preteklem letu zelo padel, je temu krivo prvič: da vlada v naših gospodarskih krogih mnenje, da je švicarsko tržišče za našo proizvodnjo, posebno za naše poljedelske pridelke, premajhno in ne zavzema tolike potrošnje, ki bi zahtevala večji del vse naše žetve; drugič: da je bil v letu 1929. velik del naših proizvodov prodan v Švico s posredništvom Avstrije, Italije in Grške. Izgleda, da pomalem izgubljammo važno švicarsko tržišče, medtem ko se druge države dobaviteljice, ki prihajajo v poštev, trudijo z vsemi močmi, da pridobijo Švico kot kupca za svoje proizvode. Še leta 1927. je bila Jugoslavija poleg Argentinije največja dobaviteljica, a v letih 1928. in 1929. so nas prehiteli poleg Argentinije še Madžarska, Italija, Nizozemska in še druge.

V letu 1929. smo izvozili v Švico še največ jajec in perutnine, manj pa žitaric in ostalih proizvodov. Že sama statistika kaže, da je Švica uvozila v pretek. letu za okroglo 220 milijonov švicarskih frankov žitaric, od tega je odpadlo na Jugoslavijo samo 224.000 švic. frankov, kar je vsekakor zelo malo. Od živine pa se je najbolj obnesla trgovina s konji.

Če pa upoštevamo, da vlada v Švici zanimanje predvsem za našo koruzo, rž, ječmen, pšenico, hmelj (!), perutnino, jajca, sveže in suhe češplje, sušeno meso, sveži zeleni fižol ter v manjši meri tudi za naš les, je pač jasno razvidno, da imamo v Švici ugodne gospodarske vidike, ki se bodo dali uresničiti, če bomo našo proizvodnjo in našo zunanjo trgovino postavili na trdna, plodona tla ter v tej smeri in tem smislu živeli s Švico v tesnih gospodarskih stikih.

Ljubljanski živalski sejem 2. julija. Na živalski sejem je bilo prignanih 215 konj, 82 volov, 68 krav, 20 telet in 232 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 34 konj, 33 volov, 25 krav, 7 telet in 157 prašičkov. Dogon je bil prilično velik, kupčija pa ni bila posebno velika, ker ni bilo dosti kupcev. Cene volom nagibajo k popuščanju in so bile povprečno za kakih 25 par nižje. Za kg žive teže notirajo: voli I. 10 Din, II. 9 Din, III. 8 Din, krave debele 5—7 Din, krave klobasarice 4 do 5 Din, teleta 14—15 Din.

V Skoplju gradijo veliko tvornico sladkorja. Stroje bodo naročili iz Češke in Nemčije. Večji del materiala pa bo nabavljen na račun reparacij.

Tržne cene v Ljubljani,

dne 1. julija 1930.

Govedina: na trgu 1 kg govejega mesa I. Din 18—20, II. 16—18, III. 12—16. **Teletina:** 1 kg telečjega mesa I. Din 24—25, II. 20—22. **Svinjina:** 1 kg prašičjega mesa I. Din 25, II. 22—24. **Drobnica:** 1 kg koštrunovega Din 14—15, jagnjetine 18—20, kozličevine 25. **Konjsko meso:** 1 kg konjskega mesa I. Din 10, II. 8. **Perutnina:** piščanec majhen Din 12—15, večji 17—25, kokoš 30—40, petelin 25—35, raca 30—35, domači zajec

manjši 8—15, večji 20—25. **Pijače:** 1 liter starega vina Din 18—22, novega vina 14—18, 1 čaša piva 3—3.50, 1 vrček piva 4.50—5, 1 steklenica piva 5.50—6. **Kruh:** 1 kg belega Din 5, črnega 4.50, rženega 4.50. **Špecerijsko blago:** 1 kg kristalnega belega sladkorja Din 13, v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4.50, navadnega kisa 2.50, 1 kg soli morske debele 2.50, soli drobne 2.75, 1 liter petroleja 7.50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3.75, čaja 80. **Mlevski izdelki:** 1 kg moke št. 0 4.50,

št. 2 4.25, št. 4 4.—, št. 6 3.50, kaše 5—6, ješprenja 6, ješprenjčka 10—12, otrobov 1.75—2, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4—4.50, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. 6—8, II. 6, ržene moke 4. **Kurivo:** 1 m³ trdih drv Din 180, mehkih drv 90. **Krma:** q sladkega sena Din 80, polsladkega sena 75, kislega sena 70.

Vse industrijske panoge v Nemčiji so pričele zniževati cene svojim produktom, da na ta način prebrodijo težko krizo, ki vlada na nemškem in še mnogih drugih tržiščih.

Laneno olje
Firnež
Emajlne in ostale lake
Olinat
barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL
D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA-MEDVODE

Podružn.: Maribor-Novl-Sad Lastnik: Franjo Medić

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 46

Telefon 2820

Ekonom

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani

Kolodvorska ulica št. 7.

Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov najfinejšo banansko in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. **VELIKA ZALOGA** vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega splitskega i-trboveljskega portlandcementa.

Nudim
prima **cement**
DALMATINSKI
znamke Titan in Dalmatia ter Dovje-Mojstrana po **najnižji ceni.**

dalje vse vrste žebelje, trsje za strope, žico, kakor tudi moko, žito in razna krmila. Gašeno in negašeno apno dobavljam. Na željo dostavim tudi na dom, po primerni ceni!

Ljudevit Sirc, Kranj

ČILSKI SOLITER

Dobavlja ga po konkurenčni ceni
E K O N O M

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 7

Gospodarji, naročite si ga takoj!

Naročajte
„KMETSKI LIST“!

L. MIKUŠ
Ljubljana, Mestni trg 15

Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno
1839



Užitek na počitnicah

Je le tedaj zagotovljen, če ste oskrbljeni

z dobro obutvijo

Najlepše zamišljene počitnice končajo slabo, če je obutev nagajala.

Preskrbite si tedaj takoj

„STANDARD“-čevlje

ki so za hribe, šport, promenado, ples itd. za poleti najbolj prikladni, ker so iz zdravega usnja in moderne oblike.

Posebnost za leto so

„SANDALETTI“

s patentiranim krom-podplatom.

Cene so od danes do 20. julija t. l.

globoko znižane.

Desortirana roba po zelo ugodni ceni.

Vse se dobi pri

POLLAKU detajlna prodaja

Dunajska cesta 23, dvorišče

ŠIVALNI STROJI „Gritzner“ „Adler“ „Kayser“ in kolesa,



najboljši material,
precizna konstrukcija,
krasna oprema ter naj-
nižja cena, kakor tudi
pisalni stroji, Urania,
so samo pri

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.



Večletna garancija!
Pouk v voženju brezplačen!

Upozorite

tudi Vaše znanje,
da jih hočem za
vedno povsem za-
stoj osvoboditi
neugodnega
znojenja nog,
pa naj se to zno-
jenje pojavilo še v
tako toplih polet-
nih dneh. Ni to ni-
kako zdravilo, ne-
go povsem jedno-
staven naravni po-
stopok. — Prosim
znanke za odgo-
vor.

J. Lustig, Osijek,
Krešmina ulica.

Pliučne bolezni so ozdravljive!

Pliučna tuberkuloza — je-
tika — kašelj — suhi ka-
šelj — nočno potenje —
bronhialni katar — katar
v grlu — zasluzenje —
bljuvanje krvi — bruhanje
krvi — občutek tesnobe —
astmatično dihanje itd.

je ozdravljivo!

**Na tisoče
ozdravljenih!**

Zahtevajte takoj mojo knjigo

»Nova umetnost
hranjenja«



katere je že mnoge rešila. — Ista se more uporabiti poleg
vsakega načina življenja in pripomore, da se bolezen hitro
obvlada. Teža telesa poraste in polagano ovapnenje zaustavi
bolezen. Mnogi moške zdravniške znanosti potrjujejo vrednost
moje metode in radi odobravnajo porabo iste. Cim prej se
začne z mojim načinom hranjenja, tem bolje.

Popolnoma brezplačno

dobite mojo knjigo, iz katere morete črpati mnogo potreb-
nega. Kogar mučijo bolezni in kdor se želi na hiter način
temeljito in brez nevarnosti rešiti svojih bolečin, naj piše še
danes.

Naglašam ponovno, da moja pojasnila dobite popolnoma brez-
plačno, brez vsake obveznosti od Vaše strani, ter bode Vaš
zdravnik sigurno pristal na oni od prvih profesorjev kot iz-
vršten preizkuščen

novi način Vašega hranjenja.

Zato je v Vašem interesu, da pišete takoj, in boste od mojega
lamošnjega zastopstva postreženi v vsaki dobi.
Črpajte pouk in pojačano voljo do življenja iz knjige izku-
šenega zdravnika. Ona obsega okrepitev in življensko tolažbo
ter se obrača na vse bolnike, kateri se zanimajo za sedanje
stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. — Moj naslov:

GEORG FULGNER, BERLIN - NEUKÖLLN,
Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 616.

Ne pozabite poravnati naročnino!

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

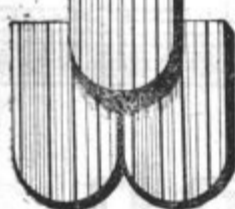
najkakovnejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji s apne-
nim dušikom, gnoji istočasno s dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in
množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih
apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«,
katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor s Nitro-
foskalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si pri-
hrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna saloga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

OPEKO IN STREŠNIKE



vseh vrst za zida-
vo hiš, iz znanih
karlovskih pekarn
»Ilovac«

dobavlja franko vsaka postaja
po konkurenčnih cenah,
samo

»Ekonom« generalno zastopstvo
za Dravsko banovino
Ljubljana, Kolodvorska ul. 7



NAJ TAKOJ JAVIJO

V prodaji leži Vaša bodočnost!

Ako se čutite sposob-
nega, doseči visok pro-
met naših prvovrstnih
predmetov, Vam po-
nudimo tem potom na-
še zastopstvo ter Vam
jamčimo za boljši za-
služek kot v katerem-
koli drugem poklicu.
Pišite nam in priloži-
te znamko za odgovor.

Tehna družba, Ljublja-
na, Mestni trg št. 25/I.

svoj točni naslov osebe, ki se hočejo od nas
naučiti lepega, snažnega in lahkega bivšega
obrta, da si tako najdejo stalno in vrlo
plodonosno domačo delo in postranski za-
služek. Javijo na jse samo oni, ki razpolo-
gajo z vsoto najmanj 3650 Din, da si za-
morejo tako nabaviti za to potrebni stroj.
Pouk je brezplačen, zaslužek 10 do 12 Din
na uro. Material za delo dajemo mi. Poleg
privatnih naročnikov lahko vsakdo dela tudi
za našo tvrdko, ker tudi mi vsak čas za
gotov denar prevzamemo vsako količino iz-
gotovljene robe, zakar jamčimo tudi pismo-
no. Za odgovor je treba priložiti znamko.

Grauert, tvornica strojev d. d., Generalno
zastopstvo in skladišče, Osijek I., Krešmina

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjavni: „KmetSKI dom“

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Šodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po
6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7 1/2%, brez odbitka davka na rente



Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročstvu, na
vknjižbo in proti zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, Te ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3

